

"...en het woord beleid wordt altijd het woord belediging."

Gerardjan Rijnders, *Pick-Up*

Binnenkort zal de Vlaamse Raad zich moeten uitspreken over het decreet betreffende het Hoger Kunstonderwijs zoals het werd geformuleerd door Minister Daniël Coens. Een poging om de verzuiling in het hoger kunstonderwijs te introduceren, aldus Marianne Van Kerkhoven en een discussie die weer eens voorbijgaat aan de essentiële vragen. De Raad van State, van zijn kant, reageert op het decreetontwerp voor de podiumkunsten en vindt dat een aantal bepalingen niet conform zijn aan het cultuurpact. Paul Corthouts zet de gegevens op een rij.

In de schoot van het kabinet van Minister Coens werd onlangs een tekst uitgewerkt die als titel kreeg: 'Decreet betreffende het Hoger Kunstonderwijs'. Over deze tekst zou de Vlaamse Raad zeer snel - misschien al in januari 1991 - moeten stemmen. Minister Coens wil wellicht een en ander geregeld zien voor het einde van zijn ambts-termijn.

Via deze tekst krijgt de verzuiling van het onderwijs weer eens op pijnlijke wijze haar beslag en wordt ze ook in de hogere kunstopleiding een feit; maar er zijn nog meer kwalijke consequenties aan verbonden. Achter deze ontwerp tekst gaan een lange geschiedenis en een zeer ingewikkeld dossier schuil, waarvan we hier enkele aspecten willen trachten verduidelijken.

Over de hervorming van het Hoger Kunstonderwijs spreekt men al meer dan vijftien jaar. We moeten dus even terug in de tijd en onze aandacht richten op een aantal problemen waarmee in de eerste plaats het muziekonderwijs te kampen had en heeft.

Pas in de huidige fase waar sprake is van een nieuw decreet, komen de theateropleidingen mee in het gedrang.

In 1976-77 werd, wat de Conservatoria betreft, gedeeltelijk een nieuwe structuur doorgevoerd: het oude systeem voorzag een totaal vrije keuze van de te studeren vakken; in de nieuwe structuur werkte men met een meer dwingend lessenspakket. M.a.w.

het oude systeem was meer vakgericht; het nieuwe legde een grotere nadruk op algemene vorming. Het Conservatorium van Brussel heeft echter steeds geweigerd het nieuwe systeem te aanvaarden, waardoor de twee vormen naast elkaar bleven bestaan. Bovendien heeft het nieuwe systeem nooit werkelijk kunnen functioneren omdat de leraarsambten, nodig om de lessenspakketten te geven, nooit werden ingevuld.

Terwijl het gemeenschapsonderwijs in de conservatoria meer en meer aan banden werd gelegd en afgebouwd (directies hadden niet de vrijheid om nieuwe cursussen in te richten, de lonen stagneerden, benoemingen kwamen vaak onder politieke druk tot stand, vaste docenten die met pensioen gingen werden vervangen door 'veel goedkopere' voordrachthouders enz.) kon een vrije school als het Leuvense Lemmensinstituut, dank zij de armslag die de directie kreeg van haar inrichtende macht, de "Guimardstraat", zich verder uitbouwen en profileren: het instellen van nieuwe cursussen kon gebeuren op initiatief van de directie zelf, het aanbod werd hierdoor gediversifieerder, de norm van het aantal studenten per lesgever ligt er veel lager dan in de conservatoria, de lonen daarentegen liggen gevoelig hoger enz.

De gevolgen van deze situatie laten zich raden: de laatste jaren lopen de conservatoria leeg; docenten die in het

Lemmensinstituut meer kunnen verdienen en er in betere omstandigheden kunnen werken verlaten het gemeenschapsonderwijs en nemen hun leerlingen mee.

Aan deze al lang aanslepende toestand zou het nieuwe decreet nu iets moeten veranderen. De ontwerp tekst bevat een aantal positieve aspecten, zoals de gelijk schakeling van diploma's en statuten in de twee netten. Maar er schuilen adders onder dat gras. Het decreet wil nl. opnieuw 'de lat gelijk leggen'. Daar waar in het normale dagonderwijs zowat 70 % van de scholen in 'vrije' handen zijn, ligt die verhouding in het Kunstonderwijs net omgekeerd: een doorn in het oog van Minister Coens. Het nieuwe decreet bepaalt dan ook dat er in Vlaanderen drie hogere kunstinstellingen mogen zijn in elk net, en dat er zich bovendien geen twee van hetzelfde net in één provincie mogen bevinden. Er bestaan reeds drie conservatoria (Antwerpen, Brussel, Gent); dus hier wordt een status quo gehandhaafd. Het decreet geeft echter wel de mogelijkheid aan het Lemmensinstituut om in twee andere provincies een afdeling op te richten, en zich hierbij niet tot muziek te beperken.

Tegelijkertijd gaat het decreet er paradoxaal genoeg van uit dat het plafond van het aantal studenten in het Kunstonderwijs bereikt is: er moet dus wat het aantal scholen en afdelingen